

Zkušenosti s ochranou proti bejlomorce bukopupenové

Jarmila Nárovcová

Larvy bejlomorky bukopupenové (*Contarinia fagi*) byly zjištěny na semenáčcích buku lesního poprvé vloni 25. 5. 2001, v letošním roce 3. května (dospělec ve žluté misce) a 10. května (larvy na spodní straně listů). Vajíčka jsou kladena do vyvíjejících se pupenů listů a vrcholového výhonu. V jednom pupenu lze najít několik vyvíjejících se larev v různých fázích vývoje. Larvy sají kolem střední žilky pravých lístků, listy uvnitř napadeného pupenu hnědnou a odumírají. Na poškození terminálního výhonu rostlina reaguje vytvořením více výhonů. Doba letu dospělců je krátká, jen 2 až 3 dny. Ke stanovení výletu imág lze použít žlutých misek naplněných vodou (s kapkou Jaru). Nutný je rozbor vyvíjejících se pupenů buků a vyhledávání larev bejlomorky na spodní straně prvního a druhého páru pravých listů.

Po zjištění larev bejlomorek v pupenech je třeba ihned opakovaně ošetřit buk insekticidy. V případě, že byly buky poškozené v minulém roce, je třeba provést preventivní opakované ošetření v období prvního páru pravých listů. Používají se běžné insekticidy (Decis Flow, Pirimor, Karate, Mospilan) v doporučených koncentracích. Účinnost insekticidů je při poškození bejlomorkou bukopupenovou snížena, protože larvy jsou ukryté hluboko mezi vyvíjejícími se lístky v pupenu buku a insekticid k nim neproniká.

V roce 2001 byla provedena chemická ochrana uvedenými insekticidy a byly získány dobré výsledky. V roce 2002 byl preventivně použit Decis Flow po zjištění výskytu larev na spodní straně listů, dále pak opakovaně s odstupem cca 5-ti dnů Mospilan a Karate. Na ošetřených porostech nejsou patrné příznaky sání larev bejlomorky.

Ke zvýšení populace bejlomorky bukopupenové může v prostředí lesních školek přispět:

Způsob pěstování buku lesního:

Rostliny pěstované ve foliových nebo skleníkových krytech jsou křehké, v době letu bejlomorek mají právě vyvinutý první pár pravých lístků a jsou tedy velmi vhodné ke kladení vajíček a následný vývoj larev. Rostliny z venkovních výsevů vzcházejí později, jsou fyziologicky odolnější (mají odolnější rostlinná pletiva) a jsou tedy napadány relativně méně. Také buk zasetý na podzim je na jaře bejlomorkami napadán méně.

Okolí lesní školky:

Je nutno všimnout si buků vzešlých z náletu v okolí školky. Pokud se na nich vyskytnou poškozené vrcholové části, je nutné je na jaře chemicky ošetřit. Tak se zničí populace bejlmorky na uvedených rostlinách a zabrání se přeletu vylíhlých dospělců do folniků školek.

Použitý pěstební substrát:

Opakované použití substrátu vede k přemnožení škůdce. Substrát, který byl původně použit k pěstování prostokořenných sazenic buku, je nutno ošetřit insekticidy i v případě, že se na něm následně pěstuje jiná dřevina. Tím se zabrání přeletu vylíhlých bejlmorek z tohoto substrátu na buky pěstované v okolí. Ze stejného důvodu je třeba substrát použitý k pěstování buku a kompostovaný ve školce ošetřit insekticidem.

Intenzivní pěstování buku lesního vyžaduje preventivní ochranu insekticidy. K přemnožení bejlmorky bukopupenové může dojít opomenutím používání insekticidů v intenzivních podmínkách. Účinné jsou insekticidy schválené pro lesní hospodářství a pro zemědělství (saví škůdci na okrasných rostlinách). Tyto insekticidy jsou zřejmě účinné i proti roztočům – vlnovníkům, kteří také poškozují buk lesní. Není tedy nutné proti vlnovníkům používat speciální postřik akaricidy.